

**Bülent Ecevit Üniversitesi Örnekleminde Meslek
Yüksekokulu Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okuma
Düzeylerinin Belirlenmesi**

**The Determination of the Reading Levels of the First Year
Students in Vocational Schools at Bülent Ecevit University
Sample**

Sadettin KEKLİK¹, Celal Can ÇAKMAKÇI²

¹Uşak Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü, Uşak/TÜRKİYE, sadikeklik@gmail.com

²Bülent Ecevit Üniversitesi, Devrek Meslek Yüksekokulu, Zonguldak/TÜRKİYE,
celalcankmakci@hotmail.com

ÖZ

Araştırmanın amacı, meslek yüksekokulu birinci sınıf öğrencilerinin ortaöğretim alan seçimlerine ve cinsiyetlerine göre okuma düzeylerini belirlemektir. Araştırmanın örneklemini, “basit seçkisiz örnekleme” yoluyla belirlenmiş olup, 2011-2012 eğitim-öğretim yılında Bülent Ecevit Üniversitesine bağlı meslek yüksekokullarında okuyan toplam 496 öğrencidir. Veri toplama aracı olarak Güneş’in kullandığı iki özel metin ve bu metinlere ait sorular kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde ve değerlendirilmesinde ise yine Güneş’in geliştirdiği ölçekler kullanılmıştır. Araştırmada ortaöğretim alan seçimlerine göre ise sayısal öğrencilerin çoğunluğunun birinci düzeyde; eşit ağırlık ve sözel öğrencilerin çoğunluğunun ise üçüncü düzeyde yoğunlaştığı görülmektedir. Kız öğrencilerin okuma düzeylerinin erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Buna göre meslek yüksekokulu öğrencilerinin okuma düzeylerini arttıracak çeşitli öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Meslek yüksekokulu, Okuma düzeyi, Okuma hızı, Okuma.

ABSTRACT

The aim of this study is to determine the reading levels of the first year vocational school students and in accordance with their preferences of secondary school study-field selection and their genders. The sample of this study is determined via “simple random sampling” and it consists of 496 students who are trained in the vocational schools of Bülent Ecevit University in 2011-2012 academic year. Two special texts used by Güneş and right along with these two texts, questions about them are used as data collection tools. The scales developed by Güneş are used in the data analysis and evaluation of this study. According to the secondary school field selections, it is

determined that the majority of the science students center around the first level equally-weighted and social sciences students center around the third level. It is founded that the reading levels of female students are higher than male students. Therefore, in this study, several suggestions offered in order to enhance the reading levels of the vocational school students.

Keywords: Vocational school, Reading level, Reading rate, Reading.

GİRİŞ

Önce okuma öğrenilir, sonra da öğrenmek için okuma faaliyeti yapılır. Okuma ilk başta amaç iken, onu öğrendikten sonra bir araç hâline gelir ve insanın hayatı boyunca devam eder. Okuma yazma ile başlayan bu süreç yaşla birlikte giderek genişlemekte ve ilerlemektedir. Bu yönüyle okuma, geliştirilebilen bir beceridir.

“Okuma, görme, dikkat, algılama, hatırlama, seslendirme, anlamlandırma, sentezleme, çözümlenme ve yorumlama gibi farklı bileşenlerden oluşan, karmaşık bir zihinsel süreçtir” (Coşkun, 2002b, 231). “Okuma, görme ve seslendirme yönleriyle fiziksel; anlama ve yorumlama yönleriyle zihinsel; toplum, iletişim ve insan yönüyle sosyolojik bir kavramdır” (Özbay, 2011, 67).

Birçok araştırmacı okumanın önemine ve faydalarına değişik açılardan değinmiştir. Bazı araştırmalarda okumanın öğrenmenin temeli veya bilgi edinmenin en etkili yolu olduğu (Akçamete, 1991; Blaha & Benett, 1993; Coşkun, 2002b; Dedeoğlu vd., 2007; Güneş, 1999; Kolers, 1973; Sever, 2004; Özbay, 2009; Yalçın, 2002); insanın zihin becerilerini geliştirdiği (Adalı, 2010; Güneş, 2009; Kartal & Çağlar Özteke, 2010; Özdemir, 2007); anlama ve anlatma becerilerinin gelişmesini olumlu yönde etkilediği (Kantemir, 1997; Kartal & Çağlar Özteke, 2010); insanın ferdî ve sosyal gelişmesine katkı sağladığı (Akçamete & Güneş, 1992; Bamberger, 1990; İşeri, 1998; Özbay, 2009; Yalçın, 2002); toplumun gelişmesinde ve dünyada söz sahibi olmasında önemli bir etken olduğu (Coşkun, 2002b) ifade edilmiştir.

Okuma Düzeyi

Okuma becerisinde önemli kavramlardan biri okuma düzeyidir. Okuma düzeyi, okurun okuma hızı ile okuduğunu anlama ilişkisi ile yakından alakalıdır. Akçamete (1991, 435), Dökmen (1990, 395) ve Güneş (2009, 36) okuma hızının anlama hızı ile birlikte ele alınması gerektiğini, ifade etmiştir.

“Hızlı okuma, anlayarak ve zihinde yapılandırarak yürütülen okumadır. Hızlı okuma sürecinde okuma, anlama ve zihinde yapılandırma işlemleri daha hızlı yürütülmektedir” (Güneş, 2009, 5). Hızlı okuma sadece dakikada okunan kelime sayısı ile sınırlı değildir. “Şüphesiz, kavramanın niteliği okuma hızından daha fazla önem taşır” (Bamberger, 1990, 13).

“Sanıldığı gibi yavaş okuyucu çok iyi anlayamamaktadır. Bu konuda yapılan araştırmaların sonuçlarına göre, tam tersine hızlı okuyucular daha iyi anlamaktadırlar” (Güneş, 1999, 50). Akçamete (1989)’nin üniversite öğrencileri, Coşkun (2002a)’un lise öğrencileri ve Dökmen (1990)’in lise ve üniversite öğrencileri üzerinde gerçekleştirdikleri araştırmalarda okuma hızı ile okuduğunu anlama düzeyi arasında pozitif ancak düşük bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

Okumanın düzeyi ile ilgili unsurlardan biri de metni anlamadır. Okumada temel amaç, okuduğunu anlamadır. Anlama, “yazının ya da konuşmanın ne demek istediğini algılamaktır” (Göğüş, 1978, 71). Anlama beyinde gerçekleşen karmaşık ve üst düzey faaliyetlerden biridir. “Okuduğunu anlama, hem metindeki bilgiler hem de okuyucunun yorumlarını kapsayan, yazarın vermek istediği mesajların mantıklı olarak yapılandırıldığı etkin bir süreç” (Radoyevic, 2006, 14) olarak tanımlanabilir. Bu yönüyle okuma etkinliği, okuyucu ile metin arasındaki bir etkileşim olarak görülebilir. Bu etkileşimde okuma öncesi, okuma esnası ve okuma sonrası kullanılan stratejiler ve yapılan etkinlikler de önemlidir (Akyol, 2006, 483; Epçapan, 2009, 216-220; Özbay, 2009, 50-58; Pressley, 2001, 177).

“Yaş ilerledikçe anlama yeteneği de gelişir. Çünkü yaş ilerledikçe tecrübeye bağlı olarak kelime bilgisi, anlatım şekilleri, çeşitli alanlara ait bilgiler de artar” (Göğüş,

1978, 72). Okuma becerisinin gelişmesi ilerleyen yaşlarda okuma alışkanlığına dönüşür. “Okuma alışkanlığı temel okuryazarlıktan sonraki aşamadır. Bireylerin duygu ve düşünce dünyasını zenginleştiren işlevsel okuma becerisi kazanmalarını ifade etmektedir” (Özbay, 2011, 71). Okur-yazarlığın son düzeyini “multifonksiyonel okur-yazarlık” şeklinde tanımlayan Güneş, bu düzeydeki okuryazarlığın sadece bireyi değil toplumu da ileri götüreceğini vurgular (1994, 506). Okuma becerisinin süreklilik göstermesi, alışkanlık hâline gelmesi ve okuma düzeyinin yükselmesinde çocukluk ve gençlik en kritik dönemlerdir.

Okuma düzeyinde metinde bilinmeyen kelime sayısının azlığı veya çokluğu etkilidir (McKenna & Stahl, 2005, 16). Gülyüz (1999)’ün araştırmasında, öğrencilerin okuduğunu anlama düzeyleriyle kelime bilgisi düzeyleri arasında yüksek bir ilişki ortaya çıkmıştır. Karatay (2007, 2), “Okuduğunu anlama sadece, okunan metindeki bilinmeyen kelimeleri anlamlandırmak, onların sözlükteki anlamını bulmak değildir. Anlamak, okunanı kavramaktır. Kavramanın belirtisi ise metni değerlendirebilmek, ondaki bilgiyi kendine mâl edecek kadar yorumlayabilmektir.” diyerek anlamın sadece metindeki kelimelerin bilinmesine bağlı olmadığını, okuduğunu anlama düzeyiyle alakalı birçok etken bulunduğuna dikkat çekmektedir.

Okuma düzeyindeki yetersizliğin nedenlerinden biri olarak gösterilen bir seferde görülebilen kelime sayısının azlığı “görme yelpazesi” denilen unsura bağlıdır. Görme yelpazesi, gözün satır üzerindeki bir duruşunda gördüğü harf sayısını ifade etmektedir. Görme yelpazesi geniş olan bireyler her bir göz duruşunda daha fazla alanı görebildikleri için daha hızlı okuma yapabilirler. Görme yelpazesi araştırmalar sayesinde genişletilebilir.

Sesli yahut mırıldanarak okuma yapma, okuma düzeyini etkileyen unsurlardan birisi olan okuma hızını etkilemektedir (Aytaş, 2005, 465; Tierney & Readence, 2005, 17). Araştırmalarda da sessiz okumadaki anlama puanları sesli okumadaki anlama puanlarından daha yüksek bulunmuştur (Tazebay, 2005). Sessiz okuma sesli okumaya göre çok daha hızlıdır. Çünkü sessiz okumada görme ve anlama çok hızlı olur. Bu eylem, ses organlarını devreye sokmadan, göz ve zihin ikilisinin ürünüdür. Söz konusu okuma

çeşidinde gözün gördükleri beyni yeteri kadar meşgul ettiği için, başka bir meşgale bulamayan beyin, okunanı daha çabuk kavrar.

Birçok araştırmacı okuma düzeyini etkileyen etkenleri açıklamış ve bunları sıralamışlardır (Aytaş, 2005; Dökmen, 1990; Gülerer & Batur, 2005; Göğüş, 1978; Özbay, 2009). Bu etkenleri Dedebali ve Saracaoğlu (2010, 172), “okuyucunun yaşı, zekâ seviyesi, entelektüel yeteneği, okuma amacı, okunan materyal hakkında ön bilgiye sahip olunması ve okunan metnin türü” şeklinde sıralarken, Coşkun (2006, 32-33) ise bu etkenleri, metinle ilgili etkenler ve okuyucu ile ilgili etkenler şeklinde iki başlıkta toplamıştır.

Problem Durumu

Türkiye’de hemen hemen her öğrenim seviyesinde şikâyet edilen konuların başında öğrencilerin anlama ve anlatma becerilerindeki yetersizlikler gelmektedir. Birçok akademisyen, kendi öğrencilerinden ve çevrelerindeki gözlemlerinden hareketle öğrencilerin, anlama ve anlatma becerilerindeki yetersizliği ifade etmişlerdir (Aksan, 2006; Demir, 2006; Develi, 2006; Özkan, 2009; Sever, 2002).

Yine Türkiye’de okuma düzeyi ve okuma alışkanlığı üzerine yapılan çalışmalarda, ilköğretimden yükseköğretime kadar çeşitli eğitim seviyelerdeki öğrencilerde okuma alışkanlığının bulunmadığı ve okuma düzeylerinin yeterli olmadığı belirlenmiştir (Coşkun, 2006; Dökmen, 1990; Erginer, 1999; Özen, 2001; Ünal, 2006; Zengin, 2003; Yılmaz, 2006;). Bazı araştırmalarda ise öğrencilerin metinleri anlama düzeylerinin yüksek olduğu (Arıcı, 2008; Sidekli, 2005) ve okuma alışkanlığına sahip oldukları (Bekar, 2005) bulunmuştur.

Yukarıdaki ifadelerden de anlaşıldığı gibi Türkiye, okuduğunu anlama, okuma düzeyi ve okuma alışkanlığı konusunda istenilen seviyede değildir. Bilgi yığınının her geçen gün arttığı dünyada okuma becerisinin önemi daha da artmıştır. Okuma becerisi öğrencinin hayatı boyunca bütün öğrenmelerini olumlu ya da olumsuz yönde etkilemektedir. Bu bağlamda öğrencilerin okuma düzeyinin geliştirilmesi ve okumanın etkin hâle getirilmesi gerekmektedir. “Okuma hızını ve anlama düzeyini arttırıcı teknikler, ancak hedef kitlenin okuma başarılarının sağlıklı biçimde tespit edilmesinden

sonra uygulanabilir” (Richaude vd., 1990, 14). Bu yüzden önce öğrencilerin okuduğunu anlama düzeyinin tespit edilmesi gerekmektedir.

Günümüzde yükseköğretimdeki öğrencilerin okuma alışkanlığı, eğilimi ve tutumları üzerine yapılan çalışmaların sayısı giderek artmaktadır (Arslan vd., 2009; Demir, 2009; Gömleksiz, 2005; Odabaş, Odabaş & Polat, 2008; Özbay, Bağcı & Uyar, 2008; Saracaloğlu, Bozkurt & Serin, 2003; Yılmaz, 2006). Bununla birlikte yükseköğretim öğrencilerinin okuma düzeyleriyle ilgili çok az araştırma bulunmaktadır (Akçamete, 1989; Dökmen, 1990). Bu araştırmaların ikisi de fakülte öğrencileri üzerinde yapılmıştır. Meslek yüksekokulu öğrencilerinin okuma alışkanlığı, eğilimi ya da okuma tutumları üzerine herhangi bir araştırma bulunmamaktadır. Oysa dil becerilerini geliştirme sorunu, tüm eğitim seviyelerindeki öğrencileri kapsayacak şekilde incelenmesi gereken bir konudur.

İş dünyasının ihtiyaç duyduğu bilgi ve beceri ile donatılmış insan gücünü yetiştirmek gayesiyle kurulan, Türkiye çapında sayıları 500’ü bulan, yükseköğretimde program sayısı bakımından %30, öğrenci sayısı bakımından %25’ten fazla bir paya sahip olan meslek yüksekokulları eğitim sistemimiz açısından göz ardı edilemeyecek kadar büyük önem taşır. Bu okullarda öğrenim gören öğrencilerin daha okuldaki ilk yıllarında, okuma düzeylerinin tespiti göz ardı edilmemesi gereken bir konudur.

Ülkemizde meslek yüksekokulu öğrencilerinin okuma düzeyleriyle ilgili araştırmanın olmaması bu çalışmanın çıkış noktasını oluşturmaktadır. Araştırmanın problem cümlesi; “Meslek yüksekokulu birinci sınıf öğrencilerinin okuma düzeyleri nedir?” olarak belirlenmiştir.

Bu doğrultuda cevabı aranan alt sorular şunlardır:

- a) Meslek yüksekokulu birinci sınıf öğrencilerinin ortaöğretim alan seçimlerine göre okuma düzeyleri nedir?
- b) Meslek yüksekokulu birinci sınıf öğrencilerinin cinsiyete göre okuma düzeyleri nedir?

YÖNTEM

Bu makale, tarama araştırmasına dayalı betimleyici bir çalışmadır. Büyüköztürk vd. (2010, 231)'e göre, bir konuya ya da olaya ilişkin katılımcıların görüşlerinin ya da ilgi, beceri, yetenek, tutum vb. özelliklerinin belirlendiği; genellikle diğer araştırmalara göre daha büyük örneklem üzerinde yapılan araştırmalara tarama araştırmaları denir. Bu araştırmada ise meslek yüksekokulu birinci sınıf öğrencilerinin okuma düzeyleri belirlenmeye çalışılmıştır.

Evren ve Örneklem

“Evren, araştırmada toplanacak verilerin analizi ile elde edilecek sonuçların geçerli olacağı, yorumlanacağı grup” (Büyüköztürk vd., 2010, 78) olarak tanımlanabilir. Araştırmanın evrenini 2011-2012 eğitim öğretim yılında Bülent Ecevit Üniversitesindeki beş farklı meslek yüksekokulunun birinci sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Sözü edilen meslek yüksekokullarının (Ahmet Erdoğan Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu, Çaycuma Meslek Yüksekokulu, Devrek Meslek Yüksekokulu, Gökçebey Mithat-Mehmet Çanakçı Meslek Yüksekokulu ve Zonguldak Meslek Yüksekokulu) birinci sınıflarında okuyan toplam öğrenci sayısı 1874'tür.

Araştırmada basit seçkisiz örnekleme (simple random sampling) yoluna gidilmiştir. Büyüköztürk vd. (2010, 84)'e göre, bu örneklemede evrendeki tüm birimler, örneğe seçilmek için eşit ve bağımsız bir şansa sahiptir. Diğer bir deyişle tüm bireylerin seçilme olasılığı aynıdır ve bir bireyin seçimi diğer bireylerin seçimini etkilememektedir. Araştırmada, 2011-2012 eğitim öğretim yılında yukarıda adı geçen beş meslek yüksekokulunun birinci sınıflarında öğrenim gören üç farklı alandan (sözel, eşit ağırlık ve sayısal) toplam 496 öğrenci rastgele bir şekilde seçilmiştir. Bu sayının evreni temsil etme gücü oldukça yüksek olduğu görülmektedir. Seçilen öğrencilerin dağılımı Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1. Araştırma Kapsamındaki Öğrencilerin Okudukları Meslek Yüksekokulu, Cinsiyet ve Orta Öğretim Alan Seçimlerine Göre Dağılımları

Meslek Yüksek Okulları	Erkek	Kız	Sayısal	Sözel	Eşit Ağırlık	Toplam
Ahmet Erdoğan SHMYO	9	39	48	-	-	48
Çaycuma MYO	50	42	92	-	-	92
Devrek MYO	136	150	16	168	102	286
Gökçebeş MYO	8	18	-	-	26	26
Zonguldak MYO	32	12	44	-	-	44
Toplam	235	261	200	168	128	496

Meslek yüksekokullarındaki bölüm ve toplam öğrenci sayıları farklı olduğu için örneklemdaki sayılar da farklılık göstermektedir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmanın veri toplama aracı, Güneş (1999, 22-37)'in kullandığı biri bilgilendirici, diğeri edebi türde olmak üzere iki metin ve bu metinlerle ilgili anlama sorularıdır. Öğrencilere bilgilendirici metin olarak 6300 harfli “Çocuğu Okumaya Hazırlama” ve edebi metin olarak 8890 harfli “Sevgiyi Bulmak” isimli iki okuma parçası verilmiştir. Anlama düzeylerini tespit amacıyla ise, bilgilendirici metin için çoktan seçmeli; edebi metin için ise kısa cevaplı 10’ar adet sorunun öğrenciler tarafından cevaplandırılması istenmiştir.

Verilerin Çözümü

Verilerin çözümünde ise, Güneş’in (1999, 27-41) geliştirdiği; Ek 1-a ve 2-a’da örneği verilen okuma hızı ve anlama yüzdesi ölçeği kullanılmıştır. Ölçekler yardımıyla her iki metin için ayrı ayrı olarak, saatte okunan harf sayısı ve anlama yüzdeleri hesaplanmıştır. Ara sürelerde (ör: 5 dak. 12 sn.) okuma yapan öğrencilerin saatte okunan harf sayısı araştırmacı tarafından tabloda verilen değerler üzerinden orantı kurularak hesaplanmıştır. Daha sonra elde edilen veriler Ek 1-b ve 2-b’de örneği verilen değerlendirme tablolarına işlenmiş; bu tablodan alınan puanlar ile Ek 3’te verilen şemaya göre öğrencilerin okuma düzeyleri tespit edilmiştir.

İşlem

Öğrencilerin okuma düzeyinin belirlenmesine yönelik uygulamalar, Bülent Ecevit Üniversitesi Rektörlüğü'nden alınan izin ile 2011-2012 Bahar döneminde beş meslek yüksekokulunda araştırmacılar tarafından yaptırılmıştır.

Uygulama öncesinde öğrencilere metinleri okuma sürelerini ölçebilmeleri için kronometre cihazlarını nasıl kullanacakları ve “Sevgiyi Bulmak” isimli metni okurken yararlanacakları seçmeli okuma yöntemi hakkında ön bilgi verilmiştir.

Uygulamada öğrenciler önce “Çocuğu Okumaya Hazırlama” isimli metni herhangi bir hızlı okuma yöntemi kullanmadan, ortalama okuma hızlarıyla ve geçen süreyi ölçerek okumuşlardır. Akabinde cevaplandırılan söz konusu metinle ilgili çoktan seçmeli sorulardan sonra, uygulamaya katılanlardan “Sevgiyi Bulmak” isimli metne geçmeleri istenmiştir. Seçmeli okuma yöntemiyle okunan bu metnin de öğrenciler tarafından okunma süreleri hesaplanmıştır. Uygulamanın son basamağında ise, “Sevgiyi Bulmak” metni ile ilgili kısa cevaplı sorular öğrenciler tarafından cevaplandırılmıştır.

Etkinlik kâğıtları araştırmacı tarafından toplanmış ve bu uygulamalara yönelik olarak Güneş (1999, 27-41) tarafından geliştirilmiş ölçeğe göre değerlendirilmiştir. Değerlendirme neticesinde altı okuma düzeyine göre öğrenciler gruplandırılmış ve bu grupların yüzdeleri hesaplanmıştır. Elde edilen bu verilerden hareketle ortaöğretim alan seçimleri ile cinsiyete göre meslek yüksekokulu birinci sınıf öğrencilerinin okuma düzeyleri arasında farklılık olup olmadığı; eğer farklılık varsa ne düzeyde olduğu ortaya konulmaya çalışılmıştır.

BULGULAR

Araştırmanın problem cümlesi; “Meslek yüksekokulu birinci sınıf öğrencilerinin okuma düzeyleri nedir?” şeklindedir. Bu probleme ilişkin bulgular tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2. Araştırma Kapsamındaki Öğrencilerin Meslek Yüksekokullarına Göre Okuma Düzeyleri

Meslek Yüksek okulları	Kötü (1. Düzey)	Orta Altı (2. Düzey)	Orta (3. Düzey)	Bir metinde iyi (4. Düzey)	İki metine iyi (5. Düzey)	Çok İyi (6. Düzey)
Ahmet Erdoğan SHMYO	19 %40	18 %38	10%21	1%1	0 %0	0 %0
Çaycuma MYO	51%55	33%36	8 %9	0 %0	0 %0	0 %0
Devrek MYO	46 %16	64 %22	100 %35	52 %18	19 %7	5 %2
Gökçebey MYO	1 %4	13 %50	7 %27	5 %19	0 %0	0 %0
Zonguldak MYO	33 %75	7 %16	3 %7	1 %2	0 %0	0 %0

Tablo 2’ye göre Ahmet Erdoğan SHMYO öğrencilerinin %40’ı birinci düzey, %38’i ikinci düzey okuyucudur. Çaycuma MYO öğrencilerinin %51’i birinci düzey, %33’ü ikinci düzey okuyucudur. Zonguldak MYO öğrencilerinin %75’i birinci düzey, %16’sı ikinci düzey okuyucudur. Buna göre, Ahmet Erdoğan SHMYO, Çaycuma MYO ve Zonguldak MYO öğrencilerinin çoğunluğunun okuma düzeyi ortanın altı ve kötü düzeydir. Bu üç MYO öğrencilerinde beşinci ve altıncı düzey okuyucu bulunmamaktadır.

Gökçebey MYO öğrencilerinin %50’si ikinci düzey, %27’si üçüncü düzey okuyucudur. Gökçebey MYO öğrencilerinde beşinci ve altıncı düzey okuyucu bulunmamaktadır. Devrek MYO öğrencilerinin %35’i üçüncü düzey, %22’si ikinci düzey okuyucudur. Beş

meslek yüksekokulu içerisinde okuma düzeyi en yüksek olan, Devrek MYO öğrencileridir. Bununla birlikte Devrek MYO öğrencilerinin %7'si beşinci düzey ve %2'si altıncı düzeydir.

Araştırmanın birinci alt problem cümlesi, “Meslek yüksekokulu birinci sınıf öğrencilerinin ortaöğretim alan seçimlerine göre okuma düzeyleri nedir?” şeklindedir. Bu probleme ilişkin bulgular Tablo 3’te gösterilmiştir.

Tablo 3. Araştırma Kapsamındaki Öğrencilerin Ortaöğretim Alan Seçimlerine Göre Okuma Düzeyleri

Alanlar	Kötü (1. Düzey)	Orta altı (2. Düzey)	Orta (3. Düzey)	Bir metinde iyi (4. Düzey)	İki metinde iyi (5. Düzey)	Çok İyi (6. Düzey)	Toplam
Sayısal	112 %56	61 %31	25 %13	2 %1	0 %0	0 %0	200
Eşit ağırlık	22 %17.1	38 %29.6	44 %34.3	21 %16.4	3 %2.4	0 %0	128
Sözel	16 %9.5	36 %21.4	59 %35.1	36 %21.4	16 %9.5	5 %2.9	168
Toplam	150 %30.2	135 %27.2	128 %25.8	59 %11.9	19 %3.8	5 %1	496

Tablo 3’e göre sayısal öğrencilerinin %56’sı birinci düzeyde, %31’i ise ikinci düzeyde okuyucudur. Sayısal öğrencileri arasında beşinci ve altıncı düzey okuyucu bulunmamaktadır. Eşit ağırlık öğrencilerinin %34’ü üçüncü düzey ve %30’u ikinci düzeydedir. Eşit ağırlık öğrencilerinin sadece %2’si beşinci düzeyde iken altıncı düzeyde hiç öğrenci yoktur. Sözel öğrencilerinin %35’i üçüncü düzey, %21’i dördüncü düzey ve %21’i ikinci düzeydedir. Sözel öğrencileri içerisinde beşinci düzeydeki öğrenci oranı %10 iken altıncı düzeyde bu oran %3’tür. Alanlara göre en iyi okuyucu grubunun sözel öğrenciler olduğu anlaşılmaktadır. Üç alanın toplamı dikkate alındığında öğrencilerin %30’unun birinci düzey, %27’si ikinci düzey ve %26’sı üçüncü düzey okuyucu iken, sadece %1’i altıncı düzey okuyucudur.

Araştırmanın ikinci alt problem cümlesi, “Meslek yüksekokulu birinci sınıf öğrencilerinin cinsiyete göre okuma düzeyleri nedir?” şeklindedir. Bu probleme ilişkin bulgular Tablo 4’te gösterilmiştir.

Tablo 4. Araştırma Kapsamındaki Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Okuma Düzeyleri

Alanlar	Kötü (1.Düzye)	Orta altı (2. Düzey)	Orta (3. Düzey)	Bir metinde iyi (4. Düzey)	İki metinde iyi (5. Düzey)	Çok İyi (6. Düzey)	Toplam
Erkek	92 %39	50 %20.1	58 %24.5	24 %10.1	9 %3.8	3 %1.2	236
Kız	58 %22.3	85 %32.7	70 %26.9	35 %13.4	10 %3.8	2 %0.7	260

Tablo 4’e göre erkek öğrencilerinin %39’u birinci düzey, %25’i üçüncü düzey, %20’si ikinci düzeydedir. Kız öğrencilerinin ise %33’ü ikinci düzey, %27’si üçüncü düzey, %22’si birinci düzeydedir. Buna göre, kız öğrencilerinin okuma düzeyi erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Araştırmada iki farklı metinden hareketle beş meslek yüksekokulunun 496 birinci sınıf öğrencisinin okuma düzeyi belirlenmiştir.

Araştırmada, öğrencilerin okuma düzeylerinin genel olarak ikinci düzeyde yoğunlaştığı görülmektedir. Buna göre, meslek yüksekokulu öğrencilerinin okuma düzeyi ortanın altındadır. Meslek yüksekokulu içerisinde okuma düzeyi en yüksek olan Devrek MYO öğrencileridir. Bu öğrencilerin çoğunluğu (%35) orta düzeydedir. Bununla birlikte öğrencilerin sadece %7’si iyi ve %2’si çok iyi düzeydedir. Bu araştırma, Akçamete (1989) ve Dökmen (1990)’nin araştırma sonuçlarıyla paralellik göstermektedir.

Akçamete (1989)’nin üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı araştırmanın ön test değerlendirme sonuçları, deney ve kontrol grubu öğrencilerinin tam okuma ve seçmeli okuma düzeylerinin “orta” ve “ortanın altında” olduğunu göstermektedir. Dökmen

(1990)'in yaptığı araştırmada lise ve üniversite öğrencilerinin okuma hızlarının düşük olduğu ve kendilerine verilen bir metni hem yavaş okudukları, hem de bir okuyuşta yeterince anlayamadıkları belirlenmiştir.

Araştırmada okuma hızı harf sayısına göre hesaplandığı için dakikada okunan kelime sayısı ölçülmemiştir. Bu yüzden kelime sayısı ile ölçülen okuma hızı ve anlama düzeyi ile ilgili araştırmalarla karşılaştırma yapılamamıştır.

Okuma düzeyi, okuma alışkanlığı ile yakından ilgilidir. Okuma alışkanlığına sahip kişilerin okuma düzeyleri yüksekken, okuma alışkanlığına sahip olmayan kişilerin okuma düzeyleri de düşüktür. Okuma alışkanlığı ile ilgili araştırmalarda dört yıllık fakültelerde okuyan öğrencilerinin yeterli seviyede okuyucu olmadıkları veya okuma alışkanlıklarına sahip olmadıkları belirlenmiştir (Saracaloğlu, Bozkurt & Serin, 2003; Odabaş, Odabaş & Polat, 2008; Yılmaz, 2006; Zengin, 2003). Karatay (2007) ve Topuzkanamış (2009)'ın eğitim fakültesi dördüncü sınıf öğrencileri üzerinde yaptığı araştırmalarında ise, öğretmen adaylarının okuduğunu anlama düzeylerinin yetersiz olduğu; okuma stratejilerini kullanma bakımından ise orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Fakültelerde yapılan okuma alışkanlığı ve okuduğunu anlama düzeyleriyle ilgili araştırmaların sonuçlarıyla bu araştırmanın sonuçları paralellik göstermektedir.

Araştırmada sayısal öğrencilerinin çoğunluğu, kötü düzeyde; eşit ağırlık ve sözel öğrencilerinin çoğunluğu orta düzeyde yoğunlaştığı görülmektedir. Ortaöğretim alan seçimlerine göre okuma düzeyi en yüksek olan sözel öğrenciler olsa da bu öğrencilerin sadece %10'u iyi ve %3'ü çok iyi düzeydedir.

Araştırmada kız öğrencilerin okuma düzeyleri erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte kız öğrencilerinin çoğunluğu ortanın altı düzeyde yoğunlaştığı; iyi okuyucu oranının %4 ve çok iyi okuyucuların ise %1 dolayında olduğu tespit edilmiştir. Üniversite öğrencilerin okumaya yönelik tutumları, okuma alışkanlıkları, okuduğunu anlama ve okuma stratejilerini kullanmayla ilgili

araştırmaların sonuçlarının bazılarında cinsiyet açısından istatistiki olarak anlamlı fark bulunurken, bazılarında bulunamamıştır.

Fakülte öğrencileri üzerinde yapılan araştırmalarda, kitap okumaya karşı isteğin ve tutumun cinsiyet açısından kız öğrenciler lehine anlamlı bir farklılık gösterdiği belirlenmiştir (Arslan vd, 2009; Gömleksiz, 2005; Saracaloğlu, Bozkurt & Serin, 2003). Başka bir araştırmada ise Türkçe öğretmeni adaylarının kitap okuma alışkanlığına ilişkin tutumlarının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği; ama kız öğretmen adaylarının kitap okuma alışkanlığına yönelik tutumlarının erkek öğretmen adaylarına göre daha olumlu olduğu tespit edilmiştir (Özbay, Bağcı & Uyar, 2008). Üniversite öğrencilerinin okuma alışkanlığı konusunda ise bazı araştırmalarda kız öğrencilerin erkek öğrencilerden daha fazla okudukları sonucu ortaya çıkarken (Zengin, 2003); bazı araştırmalarda ise, kız ve erkek öğrenciler arasında kitap okuma oranı açısından anlamlı bir farkın bulunmadığı (Odabaş, Odabaş & Polat, 2008; Yılmaz, 2006) ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin okuma stratejilerini genel olarak kullanma düzeylerinde, erkeklerin lehine anlamlı bir farkın olduğu (Karatay, 2007), okuduğunu anlamada ise cinsiyet arasında bir farkın olmadığı (Brantmeier 2003; Phakiti, 2003) ortaya çıkmıştır. Bu sonuçlara göre şu önerilerde bulunulabilir:

1) Araştırmada öğrencilerin normal okuma hızlarının yetersiz olduğu ortaya çıkmıştır. Okuma düzeylerinin tespitinden sonraki aşama okuma düzeyini geliştirici çalışmaların yapılmasıdır. Akçamete (1998)'nin araştırmasında, etkili ve hızlı okuma eğitimi aldıktan sonra okuma hızı yüksek olan üniversite öğrencilerin kavramalarının yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu anlamda meslek yüksekokulu öğrencilerine hızlı okuma, seçmeli okuma gibi çeşitli okuma teknikleri öğretilerek onların okuma hızları ve okuduklarını kavramaları arttırılabilir. Bunun için meslek yüksekokulunun birinci sınıfındaki tüm programlara "Okuma Teknikleri" adında bir ders konulabilir.

2) Meslek yüksekokulu öğrencilerinin çoğunluğunun okuma düzeylerinin ortanın altı düzeyinde olmasının bir sebebi öğrencilerinin okuduğunu anlama stratejilerini bilmemesi olabilir. Doğan (2002)'in araştırmasında, okuduğunu anlama stratejilerinin öğretiminin öğrencilerin okuduğunu anlama becerileri üzerinde etkili olduğu ortaya

çıkıştır. Bu anlamda meslek yüksekokulu öğrencilerine okuduğunu anlama stratejileri öğretilerek onların anlama düzeyleri geliştirilebilir.

3) Okuma düzeyini etkileyen unsurlardan biri de metnin türüdür. Her metnin kendine özgü okuma şekli vardır. Bir haber metni, roman ve makalenin yapısı farklı olduğu için farklı okunması gerekir. Meslek yüksekokulu öğrencilerine metin yapısı, metin türleri uygulamalı bir şekilde öğretilir. Böylece öğrenciler metin türlerine göre okuma hızlarını ayarlayabilirler.

4) Araştırmada sayısal ve eşit ağırlık alanı öğrencilerinin okuma düzeyinin düşük olduğu ortaya çıkmıştır. Başta sayısal ve eşit ağırlık alanı öğrencileri olmak üzere bütün öğrencilere okuma ile anlama arasında doğrudan ilişki olduğu, onların hangi mesleği seçerlerse seçsinler bütün mesleklerde okumanın ve kendini geliştirmenin önemli olduğu vurgulanmalıdır. Kitap okumanın sadece sözel öğrencilerini ilgilendirmediği, entelektüel gelişimin de bir parçası olduğu bilinci verilmelidir. Bu amaca yönelik olarak seminer ve konferanslar verilebilir.

5) Okuma düzeyinin okuma alışkanlığıyla ilgisi göz önünde bulundurulursa meslek yüksekokulu öğrencilerine okuma sevgisi ve estetik zevk kazandırılması daha sonra da okuma alışkanlığı edindirilmesi için çeşitli etkinlikler ile atölye çalışmaları yaptırılabilir. Öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçları göz önünde bulundurularak farklı konularda kitaplar okutturulabilir daha sonra o kitaplar hakkında yorum, tartışma ve eleştirilerin yaptırılacağı ders saatleri düzenlenebilir.

6) Bu araştırma Bülent Ecevit Üniversitesine bağlı beş meslek yüksekokulunda yapılmıştır. Meslek yüksekokulu öğrencilerinin okuma düzeyinin belirlenmesine yönelik araştırmalar başka üniversitenin meslek yüksekokulu öğrencilerinde tekrarlanabilir. Böylece Türkiye geneli hakkında daha sağlıklı yorumlar yapılabilir.

KAYNAKLAR

Adalı, O. (2010). *Etkileşimli ve Eleştirel Okuma Teknikleri*. (1. baskı). Ankara: Toroslu Kitaplığı.

- Akçamete, G. (1989). Üniversite Öğrencilerinin Okumalarının Değerlendirilmesi. *Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 22 (2), 735-753.
- Akçamete, G. (1991). Okuma Akıcılığı ve Anlama. *Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 23, (2), 435-440.
- Akçamete, G. (1998). Etkili ve Hızlı Okuma Programının Okuma ve Kavrama Becerilerinin Gelişimine Etkisi. *Eğitim Dergisi*, 1 (1), 5-13.
- Akçamete, G. ve Güneş, F. (1992). Üniversite Öğrencilerinde Etkili ve Hızlı Okumanın Geliştirilmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 25 (2), 463-471.
- Aksan, D. (2006). *Türkçenin Sözvarlığı*. Ankara: Engin Yayınevi.
- Akyol, H. (2006). *Yeni Programa Uygun Türkçe Öğretim Yöntemleri*. Ankara: Kök Yayınları.
- Arıcı, A. F. (2008). *Okuma Eğitimi*. (1. baskı). Ankara: PegemA Yayınevi.
- Arslan, Y., Çelik, Z. ve Çelik, E. (2009). Üniversite Öğrencilerinin Okuma Alışkanlığına Yönelik Tutumlarının Belirlenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (26), 113-124.
- Aytaş, G. (2005). Okuma Eğitimi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, (4), 461-469.
- Bamberger, R. (1990). *Okuma Alışkanlığını Geliştirme*, (Çev. Bengü Çapar). Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Bekar, Ü. (2005). *İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okuma Alışkanlığı Kazanmalarında Ailenin Rolü*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Blaah, B. A. ve Bennett, J. M. (1993). *Yeni Okuma Teknikleri*. İstanbul: Rota Yayınları.
- Brantmeier, C. (2003, Nisan 1). Does gender make a difference? Passage content and comprehension in second language reading, *Reading in a Foreign Language*, (15), 1 <<http://nflrc.hawaii.edu/rfl/April2003/brantmeier/brantmeier.pdf>> (2012, Ekim 22)
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2010). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: PegemA Yayınları.
- Coşkun, E. (2002a). *Lise 2. Sınıf Sessiz Okuma Hızları ve Okuduğunu Anlama Düzeyleri Üzerine Bir Araştırma*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Coşkun, E. (2002b). Okumanın Hayatımızdaki Yeri ve Okuma Sürecinin Oluşumu. *Türklük Bilimi Araştırmaları Dergisi*, (11), 231- 244.
- Coşkun, İ. (2006). *İlköğretim Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Kompozisyon Yazma Becerileri Üzerine Bir Araştırma*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. İstanbul.

- Dedebali, N. C. ve Saracaloğlu, A. S. (2010). Hızlı Okuma Tekniğinin Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Okuma Hızlarına ve Okuduğunu Anlama Düzeylerine Etkisi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (27), 171-183.
- Dedeoğlu, M., Yayla, D. ve Kardeş, M. (2007). *Öğrencilerin Okuma Düzeyleri*, Milli Eğitim Bakanlığı, Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı <egitek.meb.gov.tr/tamamlanan/okuma_duzey.pdf> (2012, Ekim 13).
- Demir, C. (2006). Türkçe/Edebiyat Eğitimi ve Kişisel Kelime Serveti. *Millî Eğitim Dergisi*, (169), 207-225.
- Demir, T. (2009). İlköğretim II. Kademe Öğretmen Adaylarının Okuma Alışkanlıkları Üzerine Bir Araştırma (Gazi Üniversitesi Örneği). *Turkish Studies*, 4 (3), 717-745.
- Develi, H. (2006). *Dil Doktoru*. İstanbul: 3F Yayınevi.
- Doğan, B. (2002). Okuduğunu Anlama Stratejilerinin Öğretimi İle İlgili Alan Yazın Taraması. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15 (1), 97-107.
- Dökmen, Ü. (1990). Lise ve Üniversite Öğrencilerinin Okuma Becerileri, İlgileri, Okuma ve Kütüphane Kullanma Alışkanlıkları. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 23 (2), 395-418.
- Epcapan, C. (2009). Okuduğunu Anlama Stratejilerine Genel Bir Bakış. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(6), 207-223.
- Erginer, E. (1999). İlköğretim 3, 4, 5. Sınıf Öğrencilerinin Okuduğunu Anlama Becerilerinin Değerlendirilmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (6), 6-11.
- Göğüş, B. (1978). *Orta Dereceli Okullarımızda Türkçe ve Yazın Eğitimi*. Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- Gömlüksiz, M. N. (2005). Geleceğin Öğretmenlerinin Kitap Okumaya İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi (Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesi Örneği). *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1 (1), 1-21.
- Gülerer, S. ve Batur Z. (2005). Yanlış Okuma Tutum ve Davranışları. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6 (2), 89-102.
- Güleryüz, H. (1999). *Okuduğunu Anlama İle Sözcük Bilgisi Arasındaki İlişkiler*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Güneş, F. (1994). Okur-Yazarlık Kavramı ve Düzeyleri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 27 (2), 499-507.
- Güneş, F. (1999). *Hızlı Okuma Teknikleri*. Ankara: Ocak Yayınları.
- Güneş, F. (2009). *Hızlı Okuma ve Anlamı Yapılandırma*. (1. baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- İşeri, K. (1998). Okuma Ediminin Eğitsel İşlevi, *TÖMER Dil Dergisi*, (70), 5-18.
- Kantemir, E. (1997). *Yazılı ve Sözlü Anlatım*. Ankara: Engin Yayınevi.

- Karatay, H. (2007). *İlköğretim Türkçe Öğretmeni Adaylarının Okuduğunu Anlama Becerileri Üzerine Alan Araştırması*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kartal, E. ve Çağlar Özteke, H. (2010). İlköğretim Öğrencilerinin Okuduklarını Anlama ve Anlatma Düzeylerinin Belirlenmesi. *Uluslar arası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3 (11), 372-380.
- Kolers, P. (1973). Three Stages of Reading. Yayınlandığı Kitap F. Smith (Editor), *Psycholinguistics and Reading (28-50)*. New York: Holt, Rinehart and Winston Press.
- McKenna M. C., and Stahl S. A. (2005). *Assessment for Reading Instruction*. New York: The Guilford Press.
- Odabaş, H., Odabaş, Z. Y. and Polat, C. (2008). Üniversite Öğrencilerinin Okuma Alışkanlığı: Ankara Üniversitesi Örneği. *Bilgi Dünyası Dergisi*, 9 (2), 431-465.
- Özbay, M., Bağcı, H. ve Uyar, Y. (2008). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Okuma Alışkanlığına Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenlere Göre Değerlendirilmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9 (15), 117-136.
- Özbay, M. (2009). *Okuma Eğitimi*. Ankara: Öncü Kitap.
- Özbay, M. (2011). *KKTC Ortaokul Öğrencilerinin Okuma ve Yazma Becerileri*. Ankara: Öncü Kitap.
- Özdemir, E. (2007). *Eleştirel Okuma* 7. Basım. Ankara: Bilgi Yayınevi.
- Özen, F. (2001). *Türkiye’de Okuma Alışkanlığı*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Özkan, M. (2009). *İnsan, İletişim ve Dil*: İstanbul: Akademik Kitaplar.
- Phakiti, A. (2003). A Closer at Gender and Strategy Use in L2 Reading. *Language Learning*, 53 (4), 649-703.
- Pressley, M. (2002). *Comprehension Strategies Instruction: A turn Of the Century Status Report, Comprehension Instruction Research Based Best Practices*, London: Guilford Press.
- Radoyevic, N. (2006). *Exploring the Use of Effective Learning Strategies to Increase Students. Reading Comprehension and Test Taking Skills*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. The Brock University, Ontario.
- Richaude, F., Gauquelin, M. ve Gauquelin, F. (1990). *Çok Hızlı Okuma Teknikleri* (Çev. A. Sarp), Ankara: Nil Yayıncılık.
- Saracaloğlu, A. S., Bozkurt, N. ve Serin, O. (2003). Üniversite Öğrencilerinin Okuma İlgileri ve Okuma Alışkanlıklarını Etkileyen Faktörler. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 4 (12), 149-157.
- Sever, S. (2002). Öğretim dili olarak Türkçenin sorunları ve öğretme-öğrenme sürecindeki etkili yaklaşımlar. *Türkçenin Dünü, Bugünü, Yarını*, 11-22.
- Sever, S. (2004). *Türkçe Öğretimi ve Tam Öğrenme*, Ankara: Anı Yayıncılık.

- Sidekli, S. (2005). *İlköğretim Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Öğretici ve Öyküleyici Metinlere Göre Okuduğunu Anlama Becerilerinin Sınanması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Tazebay, A. (2005). *İlkokul Öğrencilerinin Okuma Becerilerinin Okuduğunu Anlamaya Etkisi*. İstanbul: MEB Yayınları.
- Topuzkanamış, E. (2009). *Öğretmen Adaylarının Okuduğunu Anlama ve Okuma Stratejilerini Kullanma Düzeyleri*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.
- Tierney, R. and Readence, J. (2005). *Reading Strategies and Practices*. (6. Baskı) Boston: Pearson Education Press.
- Ünal, E. (2006). *İlköğretim Öğrencilerinin Eleştirel Okuma Becerileri İle Okuduğunu Anlama ve Okumaya İlişkin Tutumları Arasındaki İlişki*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Yalçın, A. (2006). *Türkçe Öğretim Yöntemleri Yeni Yaklaşımlar*, (2. baskı), Ankara: Akçağ Yayınları.
- Yılmaz, Z. A. (2006). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Okuma Alışkanlığı. *İlköğretim Online*, 5 (1), 1-6. <<http://ilkogretim-online.org.tr>> (2012, Eylül 6)
- Zengin, N. (2003). Gençlerin Okuma Alışkanlıklarını Belirlemeye Yönelik Bir Çalışma Hakkında. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 13, 130-149.

SUMMARY

Reading is a skill that its importance and benefits are subject to researches and frequently discussed. Reading is acknowledged as a component that affects the academic success of students because of its features like being the easiest way of attaining knowledge, advancing the mental abilities and contributing individual and social development. In Turkey, one of the matters that is complained by specialists is the insufficiencies of understanding and explanation abilities. The number of the studies that discuss these insufficiencies are increasing day by day. Conversely, the number of the studies that work on ascertaining reading level of higher education students are rather inconsiderable. There is no research in literature about the reading level of the target audience of this study who are vocational school students. Whereas, advancing language skills is a problem that has to be examined by including students of all education levels. Vocational schools of higher education that contrived with the goal of

training people that are needed by business world and prepared with knowledge and skills, have a great importance for Turkish education system. The number of these schools that are mentioned reaches 500 in Turkey. With this number, they have %30 of all higher education programs and %25 of all higher education students in the country. Determining the reading level of these school's students is a matter that should not be ignored. Lack of research about reading levels of vocational school students in Turkey, is the origin of this study. Main problem sentence of this research is established as "What are the reading levels of the first year students of the vocational schools' In addition, the question of "Are there any dissimilarities at the reading levels of the first year students of the vocational schools according to their preferences of secondary school field selection and their genders?" is determined as a sub-problem of this research. The aim of this study that is designed like survey research is determining the reading levels of the first year vocational school students according to their preferences of secondary school field selection and their genders. The sample of this study is determined via "simple random sampling" and it consists of 496 students that are trained in the vocational schools of Bülent Ecevit University in 2011-2012 academic year. The 6300 letters long "Çocuğu Okumaya Hazırlama", the 8890 letters long "Sevgiyi Bulmak" used by Güneş and right along with these two texts, multiple-choice and short-answer questions about them are used as data collection tools. The scales developed by Güneş are used in the data analysis and evaluation of this study. The reading levels of the vocational school students are determined as generally centering around the second level (below average). According to the secondary school field selections, it is determined that the majority of the science students center around the first level (bad), equally-weighted and social sciences students center around the third level (medium). It is found that the reading levels of the female students are higher than the male students. Therefore, in this study, several suggestions offered in order to enhance the reading rates and reading comprehension of the first year vocational school students. With reference from revealed findings, to create positive alterations at reading levels of this research's audience, it's indispensable that making a set of curriculum change in vocational schools is needed. Under mentioned alteration,

applied courses that incorporate subjects like importance of reading, strategies of reading and introducing kind of texts can be presented to the students who train in several programs. Except for these applied courses, seminars and conferences about reading can attract the students' knowledge and attitudes about reading. Right along with such activities, researchers are arguing about reading levels of higher education students are in care of specialists who work on this subject.

EKLER**Ek 1-a: Etkinliklerde Kullanılan Okuma Hızı ve Anlama Yüzdesi Ölçeği** (“Çocuğu Okumaya Hazırlama” Metni İçin)

ÖLÇEK			
Okuma Hızınız		Anlama Yüzdeniz	
Okuma Süresi Dakika / Saniye	Saatte Okunan Harf Sayısı	Doğru Cevap Sayısı	Anlama Yüzdesi
1.	378.000	1	%10
1. 30	252.000	2	%20
2.	289.000	3	%30
2. 30	251.000	4	%40
3.	126.000	5	%50
3. 30	108.000	6	%60
4.	95.000	7	%70
4. 30	84.000	8	%80
5.	76.000	9	%90
5. 30	69.000	10	%100
6.	63.000		

Ek 1-b: Etkinlikte Kullanılan Değerlendirme Tabloları (“Çocuğu Okumaya Hazırlama” Metni İçin)

Okuma Hızınız					
60.000 ve daha az h / s	1 Puan				
86.000 h / s kadar		2 Puan			
100.000 h / s kadar			3 Puan		
121.000 h / s kadar				4 Puan	
151.000 h / s kadar					5 Puan
303.000 ve daha fazla					6 Puan

Anlama ve Öğrenme					
%40 ve daha az	1 Puan				
%50		2 Puan			
%60			3 Puan		
%70				4 Puan	
%80					5 Puan
%90 ve %100					6 Puan

Ek 2-a: Etkinliklerde Kullanılan Okuma Hızı ve Anlama Yüzdesi Ölçeği (“Sevgiyi Bulmak” Metni İçin)

ÖLÇEK			
Okuma Hızınız		Anlama Yüzdeniz	
Okuma Süresi Dakika / Saniye	Saatte Okunan Harf Sayısı	Doğru Cevap Sayısı	Anlama Yüzdesi
1.	356.000	1	% 10
2	267.000	2	%20
2.30	213.000	3	%30
3	176.000	4	%40
3. 30	152.000	5	%50
4.	133.000	6	%60
4. 30	118.000	7	%70
5.	107.000	8	%80
5. 30	97.000	9	%90
6.	89.000	10	%100

Ek 2-b: Etkinlikte Kullanılan Değerlendirme Tabloları (“Çocuğu Okumaya Hazırlama” Metni İçin)

Okuma Hızınız					
131.000 ve daha az h / s	1 Puan				
157.000 h / s kadar		2 Puan			
196.000 h / s kadar			3 Puan		
261.000 h / s kadar				4 Puan	
392.000 h / s kadar				5 Puan	6 Puan

Anlama ve Öğrenme					
%20 ve daha az	1 Puan				
%30		2 Puan			
%40			3 Puan		
%50				4 Puan	
%60 ve %70				5 Puan	
%80 ve %100					6 Puan

Ek 3: Etkinlik Puanına Göre Okuma Düzeyinin Hesaplanması

23 Puan	Çok iyi okuyucu
19 - 22 Puan	Her iki metinde de (seçmeli ve tam) iyi okuyucu
15 - 18 Puan	Sadece bir metinde iyi okuyucu
11 - 14 Puan	Orta düzeyde okuyucu
7 -10 Puan	Orta düzeyin altında (vasat) okuyucu
0 - 6 Puan	Kötü okuyucu
